

HANDLINGSPLANEN FÖR ÖPPEN FÖRVALTNING 2015-2017

1 Presentation.....	2
2 Tidigare ansträngningar inom förvaltningsutvecklandet	3
3 Skapandet av handlingsplanen för öppen förvaltning.....	6
4 Ufästelserna.....	7
4.1 Tydlig förvaltning	7
4.2 Förvaltningen som möjliggörare.....	9
4.3 Öppen verksamhet.....	12
4.4 Barns och ungas samt seniorers delaktighet	15

1 Presentation

Förtroende är grunden för den offentliga förvaltningen

Medborgarnas förtroende för förvaltningen hör enligt OECD fortfarande till de högsta bland OECD-länderna (60 %), men det har trots allt sjunkit med 16 procentenheter under de senaste fem åren. Detta antas bero bl.a. på det svaga ekonomiska läget samt på det att medborgarnas förväntningar och krav ökat i takt med höjningen av utbildningsnivån snabbare än förvaltningen utvecklats. Målet är att medborgarnas förtroende skulle återförstärkas och etableras på en hög nivå. Detta är möjligt endast om förvaltningens strukturer och verksamhet är begripliga för medborgarna. Förvaltningens språk ska vara tydligt och informationen öppen. Förtroendet kan stödjas genom att medborgarna, som nu utgör en stor outnyttjad resurs, involveras i utvecklandet av välfärdssamhället. Medborgarna ska kunna lita på förvaltningens digitala tjänster och använda dem.

Finland är ett till ytan stort land och randområdena har svagare och i förhållande till övriga områden kontinuerligt försvagade möjligheter att delta. Deltagningsmöjligheterna har förbättrats med hjälp av webbtjänster, men sådana goda nätförbindelser som krävs av nätdemokrati finns inte tillgängliga i alla delar av landet. Infrastruktursutveckling är en förutsättning för att öppenheten och delaktigheten kan utökas.

Förtroendekapital är en betydande resurs vid verkställandet av samhällseliga reformer speciellt då resurserna annars minskar. Den finländska offentliga ekonomin är svag och utsikterna dystra. För att läget ska åtgärdas behövs stora förändringar som påverkar den offentliga servicen och medborgarnas vardag. Även större reformer kan verkställas om medborgarna litar på förvaltningen, och om aktörerna inom den offentliga förvaltningen litar på varandra, på företagen, på den tredje sektorn och på medborgarna. Samarbetet bör ökas mellan olika aktörer inom förvaltningen redan i det skede då lagstiftningen bereds, och konsekvensutvärdering bör genomföras i tillräcklig mån tillsammans med de parter som kan beröras. Främjandet av öppen förvaltning ska vara en del av samtliga utvecklingsprojekt inom förvaltningen.

Förtroende som en gång förlorats är svår att vinna tillbaka

Förlorandet av förtroendet skulle försvåra kontrollbarheten och utvecklandet av samhället, minska på villigheten att betala skatt och öka på medborgarnas ojämsstäldhet. Hållbarhetsunderskottet inom den offentliga ekonomin skulle öka ytterligare om nödvändiga reformer inte kan verkställas. Förvaltningens utgifter skulle öka i takt med tilltagande besvär. Villigheten att utnyttja digitala tjänster skulle minska, och förvaltningen blir tvungen att upprätthålla överlappande servicekanaler.

För att förtroendet ska bevaras och utökas bör medborgarna engageras allt kraftigare redan i början av beredningen. Kommunikationen ska ske i rätt tid. Bakgrundsinformation i anslutning till beredningen och alternativa lösningar bör presenteras i begriplig form. Motiveringarna till besluten och informationen i anslutning till dem bör öppnas.

Medborgarna, företagen och den tredje sektorn bör involveras i planerandet, utvecklandet och producerandet av förvaltningens tjänster. Verksamhetens öppenhet bör säkerställas även i sådana fall då aktörerna i princip inte omfattas av offentlighetslagen. Förvaltningens handlingsätt bör ändras så att öppenhet och samarbete görs till en del av tjänstemäns vardag.

Stor klyfta mellan de som deltar och de som inte gör det

Statsrådet överlämnade den demokratipolitiska redogörelsen till riksdagen våren 2014. Riksdagens

grundlagsutskott dryftade i sitt betänkande bl.a. över varför klyftan mellan befolkningsgrupperna som deltar och som inte deltar är betydligt större, och varför politiken upplevs mera komplicerad och svårbegriplig i Finland än i de övriga nordiska länderna. I betänkandet konstaterades att utjämnningen av delaktighetskillnaderna mellan olika befolkningsgrupper bör göras till ett mål. Särskild uppmärksamhet ska fästas vid att de gruppers erfarenheter, som har svårt att få sin röst hörd i samhället, tas i beaktande vid utvecklandet av tjänsterna. Barns och ungas möjligheter att påverka beslut som gäller dem och deras omgivning bör förbättras. Möjligheterna till inflytande ska vara verkliga, och det ska vara fråga om riktiga beslut som har betydelse för barns och ungas vardag. Utskottet poängterade att det måste vara fråga om ett kontinuum, och att de faktiska påverkningsmöjligheterna bör tryggas även i vuxenåldern, bl.a. i boende- och arbetsgemenskaper, och även efter det bl.a. i fråga om ordnandet av kultur-, motions- samt hälsovårds- och socialtjänster åt seniorer.

Öppen förvaltning och främjandet av delaktigheten i Finland

Rubriken för Finlands handlingsplan för öppen förvaltning 2015-2017 är ”En öppen, ansvarsfull och delaktighetsfrämjande förvaltning”. Målsättningarna i handlingsplanen, öppenhet, ansvar och främjandet av delaktighet är de samma som i det internationella partnerskapsprogrammet för öppen förvaltning (OGP). OGP:s fjärde huvudmål teknologi och innovationer ingår i det finländska programmet

som det genomgående temat Digitalisering och produktivitet. Produktivitetsprogram pågår både inom stats- och kommunalförvaltningen under innevarande regeringsperiod. Arbetet torde fortsätta i någon form även under de kommande åren. Det är viktigt att främjandet av öppenhet kopplas till eventuella framtida produktivitetsprogram. De två övriga genomgående temana är ökandet av barns och ungas samt seniorers delaktighet.

2 Tidigare ansträngningar inom förvaltningsutvecklandet

Öppenheten ett centralt värde inom den finländska förvaltningen

Öppenheten är ett centralt värde inom den offentliga förvaltningen i Finland. En av de viktigaste hörnstenarna är offentlighetslagen som förnyades 1999. Exempel på utvecklandet är bl.a. de nya digitala verktygen, såsom statsrådets projektregister som inrättades 1999 och dinasikt.fi –forumet som startades 2000, liksom även flera andra långvariga utvecklingsprojekt, såsom Hör medborgaren –projekten (2000-2005), regeringens program för medborgarinflytande (2003-2007) och demokratinätverket (2007-) som fortsätter dess arbete. Temana för öppen förvaltning och delaktighet har varit aktuella för kommunernas del speciellt inom Delaktighetsprojektet (1999-2002) och projektet för utveckling av kommunaldemokrati (2003-2006) som genomfördes under politikprogrammet för medborgarinflytande. Kommunerna har dessutom redan länge genomfört flera projekt och åtgärder som syftar till att utveckla delaktigheten.

Regeringen satsar i digitalisering av förvaltningen. Programmet för påskynande av elektronisk ärendehantering och demokrati (SADe-programmet) är ett av regeringens spetsprojekt. SADe-programmet utvecklar bl.a. under justitieministeriets ledning deltagningsmiljön demokratia.fi. Deltagningsmiljöprojektet har producerat och sammanställt deltagningstjänster och digitala verktyg till stöd för interaktiv beredning och planering av ärenden. Till dessa tjänster hör bl.a. medborgarinitiativ.fi, invånarinitiativ.fi, dinasikt.fi, utlåtande.fi och kanalen ungas idéer. Både tjänster och verktyg har tagits i bruk t.ex. vid ministerier, i kommuner och medborgarorganisationer. Deltagningsmiljön tillhandahåller också bakgrundsmaterial för medborgardeltagande, liksom även informationskällor om demokrati. Förvaltningens verksamhet beskrivs med hjälp av helhetsarkitekturarbetet, vars resultat har publicerats i allmänna datanät.

Främjandet av delaktighet spelar en framträdande roll även i den nya kommunallagen som träder i kraft den 1 maj 2015. Lagen syftar bland annat till att skapa bättre lagstiftningsmässiga förutsättningar för kommunerna att stödja medborgarnas delaktighet. Målet är också att uppmuntra kommunerna till större öppenhet inom beredningen och beslutsfattandet, att främja interaktionen och kommunikationen mellan kommunen och kommuninvånarna samt att lyfta fram användartillvända och nya deltagningsmedel, såsom medborgarråd och engagerande budgetering. Kommunallagen innehåller också reformer som syftar till att förbättra det digitala beslutsfattandet och kommuninvånarnas tillgång till information. Lagen har också som mål att förbättra barns och ungas delaktighet bland annat så att samtliga kommuner skulle tillsätta ett ungdomsfullmäktige eller något motsvarande påverkningorgan.

Finland anslöt sig till det internationella partnerskapsprogrammet för öppen förvaltning år 2013

Främjandet av öppenhet kräver trots långa anor kontinuerligt, aktivt arbete. Det är vid främjandet av deltagande och inflytande även i vidare bemärkelse fråga om hur lagstiftningens möjligheter tas i bruk och hurdana verksamhetskulturer som anammas inom förvaltningen. Verksamhetskulturen inom förvaltningen är redan nu god, men den kontinuerligt föränderliga verksamhetsomgivningen kräver oavbrutet utvecklande. De traditionella deltagningsformerna utmanas av allmän förändring, såsom digitalisering av service och ökad självbetjäning samt av nationella reformprojekt, vilka förutsätter allt öppnare handlingsätt.

Finland beslutade sommaren 2012, i syfte att aktivt påminna om främjandet av öppenhet och att sprida goda praxis, att ansluta sig till det internationella partnerskapsprogrammet för öppen förvaltning (OGP), och utarbetade en nödvändig handlingsplan. Finland antogs som medlem i partnerskapsprogrammet i april 2013.

Handlingsprogrammet för öppen förvaltning har verkställts sedan våren 2013. Statsrådet utgav i mars 2014 demokratiredogörelsen, med temat främjande av öppenhet och deltagande. Statsrådet har också allokerat strategiska forskningsresurser för främjandet av förvaltningens öppenhet och delaktigheten.

Bild 1 Den yttre omkretsen av målen för partnerskapsprogrammet internationella öppen förvaltningen och den inre omkretsen delområden av Finlands handlingsprogrammet för öppen förvaltning

Temat för Finlands första handlingsplan för öppen förvaltning är Främjande av delaktighet. Handlingsplanen har verkställts inom fyra delområden:

- 1) Öppen verksamhet,
- 2) Tydligt språk,
- 3) Öppen information
- 4) Förvaltningen som möjliggörare.

Handlingsplanens fyra delområden inkluderar sammanlagt 18 utfästelser. Utfästelserna innehåller sammanlagt 46 åtgärder.

Det är den första handlingsplanens förtjänst att den fört samman delområden inom främjandet av öppenhet och delaktighet som tidigare varit frånskilda. Programmet har bl.a. bidragit till att tydligt språk kopplats till främjandet av öppenheten. Utvecklandet av förvaltningens öppenhet har tidigare legat framför allt på justitieministeriets och finansministeriets ansvar, medan finansministeriet och kommunikationsministeriet svarat för utvecklandet av öppen information. Främjandet av klarspråk har hört till undervisnings- och kulturministeriets samt Centret för de inhemska språkens uppgifter. Partnerskapsprogrammet för öppen förvaltning har gjort att alla aktörer som utvecklar de olika delområdena samlas kring samma bord. Detta har ökat på arbetets genomslagning och främjat delaktighetsutvecklandet ur ett övergripande perspektiv.

För verkställandet av den första handlingsplanen har man konstruerat ett tjänstemannanätverk inom statsförvaltningen. Medlemmarna representerar olika ministerier och ämbetsverk. De ska främja öppen förvaltning i sina respektive ämbetsverk; fördela goda praxis inom nätverket, föredra målen för öppen förvaltning för ledningsgrupperna vid ämbetsverken och rapportera om främjandet av öppen förvaltning i sitt ämbetsverk. Erfarenheterna har varit goda och avsikten är att verksamheten skulle förstärkas i samband med verkställandet av den andra verksamhetsplanen.

2015-2017 Större genomslagning genom fokusering på färre mål

Det har i samband med beredningen av Finlands andra handlingsprogram för öppen förvaltning framförts kraftiga åsikter om att arbetet borde fortsättas med de nuvarande temana: öppen verksamhet, klarspråk, öppen förvaltning och förvaltningen som möjliggörare. Temana håller först på att etableras som vardagliga delar av förvaltningen. Förvaltningen som möjliggörare har visat sig vara svårast att beskriva. Förvaltningens ansvarsfullhet, speciellt främjandet av skyddet av avslöjare av korruptionsmisstankar (whistle bower projection) har också lyfts fram i samband med beredningen. Beredningen har redan framskridit till denna del: justitieministeriet håller på att tillsätta en arbetsgrupp som ska utreda skyddet av anmälare av korruptionsmisstankar. Man har också konstaterat att antalet utfästelser var för stort i den första handlingsplanen.

De övergripande målsättningarna i handlingsplanen för 2015-2017 är: öppen och ansvarsfull förvaltning som främjar delaktighet. De genomgående målen är främjandet av barns, ungas och äldres delaktighet samt digitalisering och produktivitet inom förvaltningen. Antalet utfästelser har minskats i den andra handlingsplanen. Verkställandet av temana i den första handlingsplanen pågår fortfarande. För att arbetet inte skulle avbrytas har man genom att göra små ändringar till temana skapat utfästelser i den andra handlingsplanen. Utfästelserna i handlingsplanen 2015-2017 är Tydlig förvaltning, Förvaltningen som möjliggörare, Öppen verksamhet samt Främjandet av barns, ungas och de äldres delaktighet. Den tidigare handlingsplanens tema Klarspråk ingår i utfästelsen Tydlig förvaltning och Öppen information i utfästelsen Förvaltningen som möjliggörare.

Bild 2 De Huvudmålna i handlingsplanen för öppen förvaltning 2015-2017

I Finland verkställs handlingsplanen för öppen förvaltning på samtliga förvaltningsnivåer; ministerier, ämbetsverk och kommuner. Utfästelserna innehåller målsättningar, men utfästelserna preciseras ytterligare till enskilda åtgärder och mätbara målsättningar vid ministerier, ämbetsverk, kommuner och landskapsförbund efter att verkställningen inletts. Dessa målsättningar kan ännu preciseras under verkställandets gång. Målet är att införliva främjandet av öppen förvaltning till en del av alla utvecklingsprojekt och –program. Ministerierna, ämbetsverken och kommunerna behöver inte inleda skilda projekt för öppen förvaltning, utan främjandet av öppen förvaltning ska göras till en del av all verksamhet.

3 Skapandet av handlingsplanen för öppen förvaltning

Utarbetandet av Finlands andra (1.7.2015-30.6.2017) handlingsplan för öppen förvaltning

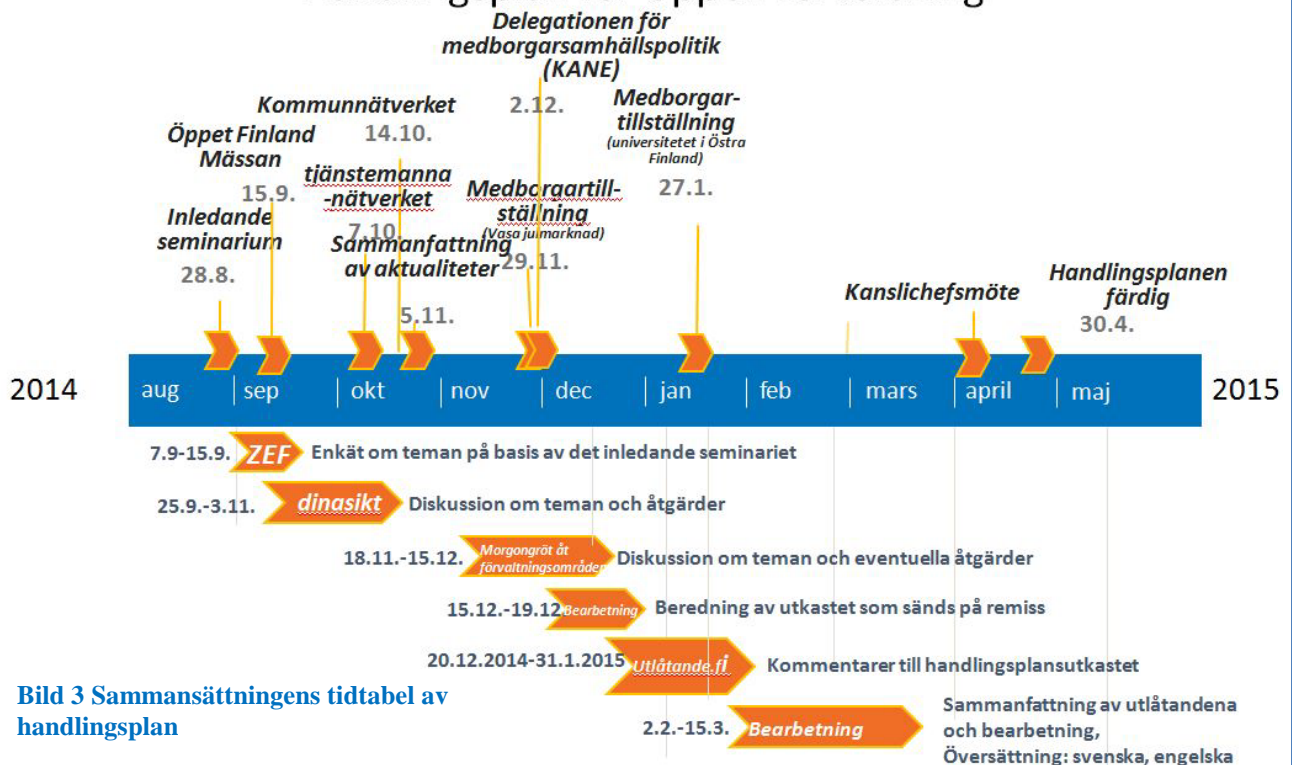

Bild 3 Sammansätningens tidtabel av handlingsplan

Utarbetandet av handlingsplanen började vid inledningsseminariet den 28 augusti 2014. Inbjudan skickades till ett stort antal medborgarorganisationer, medborgare som tidigare deltagit i tillställningar om öppen förvaltning samt till tjänstemän och kommunala tjänsteinnehavare. Man uppmanade också mottagarna till att förmedla inbjudan till alla intresserade. Workshopen hade 11 representanter för medborgarorganisationer, 14 från kommunerna, 31 från statsförvaltningen och 1 företagsrepresentant. De tema- och åtgärdsförslag som lades fram vid workshopen värderades med hjälp av en webbenkät, som besvarades av 42 personer.

Vid Öppet Finland 2014 –mässans workshop insamlades åtgärdsförslag för handlingsplanen. En dinasikt.fi-enkät, där det var möjligt att understöda och kommentera åtgärdsförslagen eller att föreslå nya åtgärder, ordnades under 25.9.-3.11. Den 7 oktober behandlades handlingsplanen vid statsförvaltningens tjänstemannanätverksmöte. Vid månadsskiftet november-december insamlade man idéer för handlingsplanen i samband med förvaltningsområds specifika möten, där kontaktpersonerna vid varje förvaltningsområds ämbetsverk träffades.

I slutet av november insamlade man nya idéer för handlingsplanen vid en medborgartillställning i Vasa (Vasa österbottniska julmarknad), där 37 personer framförde idéer skriftligen, och 67 personer röstade om de tre mest uppskattade alternativen. I början av december behandlades den kommande handlingsplanen av delegationen för medborgarsamhället, som består av representanter för medborgarsamhället, forskningen, ministerierna och Finlands kommunförbund. I januari insamlade man åsikter om handlingsplanen vid en studenttillställning i Östra Finlands universitet i Kuopio. Man utarbetade på basis av det insamlade materialet detta utkast till en handlingsplan, vilket genomgick en remissrunda på utlåtande.fi –tjänsten under 20.12.2014-30.1.2015. Man har gjort både en sammanfattning av kommentarerna, de kan läsas på www.avoinhallinto.fi, liksom även en sammanfattning av hur kommentarerna beaktats vid den fortsatta beredningen av handlingsplanen.

I Finland sammanfaller OGP:s rekommenderade tidtabeller med riksdagsvalet och regeringsbytet. Därför bör de utfästelser som nu skisserats upp gås igenom med den kommande ansvariga ministern.

4 Utfästelserna

4.1 Tydlig förvaltning

Ansvarigt ämbetsverk	finansministeriet	
Andra aktörer	Förvaltningen	ministerier, ämbetsverk, kommuner, Kommunförbundet, FOCIS
	Medborgarsamhället, Privata sektorn	
Läget eller problemet som ska lösas	Förvaltningens struktur är mångfacetterad och ämbetsspråket svårbegripligt. Det är svårt för medborgarna att uppfatta var och hur ärenden bereds och avgörs. Utfästelser som har ett samband med främjandet av förvaltningens tydlighet fanns redan i Finlands	

	<p>tidigare handlingsplan. Ministerierna, ämbetsverken och kommunerna har arbetat på flera olika sätt: genom att utveckla lagspråk, förnya webbsidor samt förtydliga språket i kundbrev och myndighetsanvisningar. Medborgarna har i viss mån involverats i utvecklandet.</p> <p>Tydliga och begripliga kundbrev och anvisningar spelar en stor roll för förbättrandet av servicens kvalitet och produktivitet. Kontakterna till kundservicecentraler och besvären minskar då medborgarna förstår innehållet i och motiveringarna till besluten. Förvaltningen fungerar till stor del med hjälp av språket, eftersom såväl tjänstetexter som muntlig interaktion utgör språkanvändning. Det betyder också att en stor del av problemen med förvaltningskommunikation och interaktion kan lösas med hjälp av bättre språkbruk.</p> <p>Arbetet för att förtydliga förvaltningen har kommit igång väl, men det finns fortfarande mycket att göra. De pågående stora reformeringsprojekten siktar mot tydligare språk, strukturer och förvaltningsmodeller. Risken är att medborgarna under förändringsskedet upplever förvaltningen ännu krångligare och svårtillgängligare än förr, och sina möjligheter till inflytande som obetydliga. Arbetet för att förbättra förvaltningens och myndighetsspråkets tydlighet bör därför fortsättas.</p> <p>Behovet av att förtydliga förvaltningens språk och strukturer lyftes kraftigt fram i samband med medborgartillställningarna som ordnades under beredningen av handlingsprogrammet.</p>		
Primära målsättningen	<p>Tydliga förvaltningsstrukturer och processer samt kundtillvändhet är målet med de stora ändringsprojekten. Strukturer och processer har beskrivits så att medborgarna vet vilka myndigheter de ska kontakta i olika ärenden.</p> <p>Myndighetsspråket ska vara sakligt, tydligt och lättbegripligt. Man ska tillhandahålla öppen och enkelt tillgänglig information om ärenden som bereds. Förvaltningen tar emot feedback och beaktar det i sin verksamhet.</p>		
Till vilken av OGP:s primära målsättningar är utfästelsen kopplad?			
Främjar målsättningen	Öppenhet	Ansvarsfullhet	Delaktighet
	x	x	x
Verifierbara och mätbara	Ny eller	Begynnelsedatum	Slutdatum

målsättningar för förverkligandet av utfästelsen	kontinuerlig utfästelse		
1. Förvaltningens strukturer och processer är tydliga och kundtillvända, och de har beskrivits på ett begripligt sätt. Indikator: enkät	kontinuerlig	1.7.2015	30.6.2017
2. Förvaltningens språk är klarare än tidigare. Indikator: Antalet ämbetsverk och kommuner som förbättrat begripligheten hos sina texter på basis av kundresponser, enkät 2015 och 2017.	kontinuerlig	1.7.2015	30.6.2017
3. Myndigheter och kommuner tillhandahåller sina material även på klarspråk. Indikator: Antalet material som producerats på klarspråk, enkät 2015 och 2017	ny	1.7.2015	30.6.2017
4. Förvaltningens handlingar utnyttjar visualisering (infografik) Indikator: Användning av visualiseringar i ämbetsverk, enkät 2015 och 2017	kontinuerlig	1.7.2015	30.6.2017
5. Förvaltningens webbplatser är tillgängliga för användare med hjälpmedel. Indikator: nu uppskattningsvis 5 %, motsvarande uppskattning jämförs 2017	ny	1.7.2015	30.6.2017
6. Förvaltningens tjänster hittas enkelt på webbplatserna. Indikator: enkät åt medborgarna 2015 och 2017.	ny	1.7.2015	30.6.2017

4.2 Förvaltningen som möjliggörare		
Ansvarig myndighet	finansministeriet, justitieministeriet, kommunikationsministeriet	
Andra aktörer	Förvaltningen	ministerierna, ämbetsverken, kommunerna och samkommunerna, Kommunförbundet
	Medborgarsamhället, privata sektorn	medborgarorganisationer, delegationen för medborgarsamhällspolitik, medborgarrådgivningen
Läget eller problemet som ska lösas	Förvaltningens datalager öppnas Öppnandet av förvaltningens datalager har inletts.	

Flera betydande datalager har öppnats. Finansieringen har gjorts till en del av ramprocessen inom statsförvaltningen. Ministerierna ska årligen presentera planer för öppnandet av datalager inom sina respektive förvaltningsområden. Samtliga datalager kan på grund av bristande resurser och skillnaderna i ämbetsverkens mognadsgrad inte öppnas på en gång. Prioriteringar måste göras.

Programmet för öppen information som leds av finansministeriet har skapat en gemensam plattform, Avoindata.fi, för tjänster inom öppen data och interoperabilitet. Ämbetsverken och kommunerna har getts anvisningar om öppnandet av information. Finland placerade sig på fjärde plats i den internationella Global Open Data Index – jämförelsen. Öppnandet av datalagren håller dock först på att komma igång.

Flera datalager, vilkas öppnande anses vara synnerligen viktigt, har tagits upp i samband med beredningsprocessen. Som exempel kan nämnas företagens och samfundens information, anmälan om användning av skog, markanvändningsbeslut i skogar som ägs av staten, utvärderingarna av miljökonsekvenser, offentliga upphandlingar, ämbetsverkens planer för öppen data och andra viktiga datalager. En del av dessa datalager är redan öppna, men de kan vara svåra att hitta på myndigheternas webbplatser. Hittandet av öppna datalager har förbättrats med hjälp av avointieto.fi-portalerna som har beskrivningar av och länkar till öppnade datalager.

Programmet för öppen data som löper ut i juli 2015 skapar procedurer för behandlingen av förslag till öppnandet av datalager. För de datalagers del som ska öppnas bör man utreda möjligheterna och begränsningarna, liksom även de åtgärder som öppnandet föranleder. Den nödvändiga arbetsinsatsen ska bedömas och datalagren ordnas i prioritetsordning.

Digitalisering för tjänsterna närmare

Samhället urbaniseras i rask takt. Förvaltningen förnyar sina tjänster genom centralisering och digitalisering. Digitala tjänster förbättrar den administrativa produktiviteten, de förbättrar specialgruppers möjligheter att utnyttja tjänsterna och gör tjänsterna tillgängliga även på ställen varifrån annan service redan försvunnit. Vid konstruerandet av service bör man involvera medborgarna, och i

	<p>synnerhet specialgrupper, så att tjänsterna görs lättillgängliga. Digitala demokratitjänster har utvecklats sedan början av 2000-talet. Den förnyade helheten för demokratitjänster är fortfarande delvis i ibruktagningskedet.</p> <p>Förutsättningarna för frivilligt arbete understöds Statsförvaltningen, kommunerna och medborgarsamhället samarbetar. Frivillig verksamhet understöds av flera ministerier och av kommunerna. Praxis varierar mellan ministerierna och kommunerna. Organisationers verksamhetsförutsättningar understöds av flera ministerier. Ministerierna koordinerar inte sin verksamhet sinsemellan. Många kommuner saknar också gemensam koordinering.</p>		
Primär målsättning	<p>Förvaltningen skapar möjligheter för företagsverksamhet och medborgarorganisationer genom att öppna förvaltningens datalager och genom att avveckla hinder för utförande och organisering av frivilligt arbete.</p> <p>Deltagningsmöjligheterna och tillgången till offentliga tjänster för specialgrupper och sådana som bor på glesbygden förbättras med hjälp av digitalisering.</p>		
Till vilken av OGP:s primära målsättningar är utfästelsen kopplad?			
Främjar målsättningen	Öppenhet	Ansvarsfullhet	Delaktighet
	x	x	x
Verifierbara och mätbara målsättningar för verkställandet av utfästelsen	Ny eller kontinuerlig utfästelse	Begynnelsedatum	Slutdatum
1. Handlingsätt, med vilkas hjälp datalager som är viktiga med tanke på förvaltningens öppenhet, effektivitet, ansvarsfullhet och transparens kan införlivas i processen för öppnandet av datalager. Möjligheterna till att och viktighetsordningen för öppnandet av datalager utreds inom processen. Resultaten publiceras och öppnandet följs upp.	ny	1.7.2015	31.12.2015
2. Medborgarna har möjlighet att granska hurdan information förvaltningen upprätthåller om	ny	1.7.2015	30.6.2017

dem via en enda tjänst. Indikator: Antalet ämbetsverk och kommuner som anslutit sig till tjänsten.	ny	1.7.2015	31.12.2015
3. Förslag om hur stödandet av de allmänna förutsättningarna för frivilligt arbete borde koordineras mellan ministerierna.	ny	1.7.2015	30.6.2015
4. Förslag om avveckling av och konsekvensutvärdering över administrativa hinder för frivilligt arbete.	ny	1.7.2015	30.6.2017
5. Man har tillsammans med medborgarorganisationer och kommuner skapat handlingsmodeller för förbättrandet av specialgruppers och glesbygdsinvånarnas möjligheter att delta digitalt.	ny	1.7.2015	30.6.2017
6. Medborgarna ska ha tillgång till nättjänster även på glesbygden.	ny	1.7.2015	30.6.2017
7. Elektroniska demokratitjänster (demokratia.fi, kansalaisaloite.fi, kuntalaisaloite.fi, lausuntopalvelu.fi, nuortenideat.fi, otakantaa.fi) har tagits i bruk i stor omfattning inom hela den offentliga förvaltningen och medborgarsamhället Indikator: mängden av serviceanvändare .	ny	1.7.2015	30.6.2017
8. Information och guidning om ärenden som är viktiga för organisationer och medborgare som organiserar frivilligt arbete ska vara lätta att hitta.	ny	1.7.2015	30.6.2017
9. Demokratiutmärkelsen utdelas en kommunal tjänsteinnehavare och en statlig tjänsteman vilka utmärkt sig inom främjandet av öppenhet.	kontinuerlig	1.8.2015	13.10.2017

4.3 Öppen verksamhet

Ansvarig myndighet	justitieministeriet, finansministeriet	
Andra aktörer	Förvaltningen	ämbetsverken, ministerierna, kommunerna
	Medborgarsamhället,	medborgarorganisationerna

	Privata sektorn	arbetsgivar- och arbetstagarorganisationerna
Läget eller problemet som ska lösas		<p>Statsrådets projekt görs synliga Syftet med offentlighetslagen är att förverkliga offentligheten i myndigheternas verksamhet, samt att ge individen och samhället möjlighet att övervaka utnyttjandet av offentlig makt och offentliga medel, att fritt forma sina åsikter samt att påverka det offentliga och att övervaka sina rättigheter och förmåner. Möjligheterna till att främja öppenheten inom förvaltningen har förbättrats tack vare digitaliseringen. Medborgarnas förväntningar har emellertid ökat snabbare än utvecklingen inom förvaltningen.</p> <p>Information om statsrådets projekt har erbjudits i statsrådets projektregister HARE redan från och med 1999. Reformeringen av projektregistret pågår. Man bör se till att det nya projektregistret tas i bruk inom samtliga ministerier, liksom att medborgarnas och medias medvetenhet om det säkerställs.</p> <p>Uppdatering av anvisningarna om hörande Justitieministeriet har utfärdat anvisningar åt tjänstemän om hörandet av medborgare. Anvisningarna måste uppdateras så att de motsvarar förändringarna i verksamhetsomgivningen. Barns och ungas, och specialgruppers behov beaktas i anvisningarna, liksom även förpliktelserna i den nya kommunallagen. Tjänstemannanätverket som inrättats för verkställandet av öppen förvaltning kan insamla behov till kompletterande anvisningar och guider. Anvisningarna kan också förmedlas effektivt till förvaltningen via statsförvaltningens tjänstemannanätverk och kommundemokratinätverket.</p> <p>Flera webbsändningar inom förvaltningen Tillställningar som förvaltningen ordnat sänds via nätet. Mera omfattande utnyttjande av nätsändningar hindras bl.a. av extra kostnader som orsakas av ordnandet av sändningarna. Förvaltningen behöver goda och kostnadseffektiva metoder för nätkommunikation.</p> <p>Intern öppenhet inom förvaltningen För att förvaltningen ska kunna vara öppen för medborgarna, bör den vara öppen även internt. Den interna informationsförmedlingen och samarbetet är av avgörande betydelse för att man ska kunna lösa knepiga förvaltningsöverskridande problem.</p> <p>Nödbändigheten av ett lobbarregister utvärderas</p>

	<p>Finland kom på tredje plats, strax efter Danmark och Nya Zeeland, bland 175 stater i Transparency Internationals korruptionsindexjämförelse om de minst korrupta länderna. Trots det goda resultatet bör man arbeta kontinuerligt i syfte att upprätthålla och förbättra förvaltningens pålitlighet.</p> <p>Den tjänstemannaetiska delegationen har begrundat inrättandet av ett lobbarregister i sin rapport från 2011 (Valtion virkamieseettisen toimikunnan raportti VM 3/2014).</p>		
Primär målsättning	Öppnande av förvaltningens verksamhet		
Till vilken av OGP:s primära målsättningar är utfästelsen kopplad?			
Främjar målsättningen	Öppenhet	Ansvarsfullhet	Delaktighet
	x	x	x
Verifierbara och mätbara målsättningar för verkställandet av utfästelsen	Ny eller kontinuerlig utfästelse	Begynnelsedatum	Slutdatum
1. Statsrådets nya projektregister HARE är färdig och i bruk vid samtliga ministerier. Indikator: %-andelen av projekt som finns i HARE av samtliga projekt inom ministerierna, enkät 2016 och 2017.	ny	1.7.2015	30.6.2017
2. Medborgarna och media känner till HARE. Indikator: Användningen av HARE.	ny	1.7.2015	30.6.2017
3. Hearinganvisningarna för författningsberedningen har uppdaterats.	kontinuerlig	1.7.2015	30.6.2017
4. Antalet interaktiva nätsändningar ökas inom förvaltningen. Indikator: antalet myndigheter som ordnar nätsändningar. Enkät 2015 och 2017	ny	1.7.2015	30.6.2017
5. Förvaltningen är aktiv på sociala medier. Indikator: antalet följare som ämbetsverken och ministerierna har på twitter.	ny	1.7.2015	30.6.2017
6. Utredning över skapandet av ett lobbarregister och erbjudandet av information i form av öppen data. Utredningen har utgetts och de fortsatta åtgärderna har slagits	ny	1.7.2015	30.6.2017

<p>fast.</p> <p>7. Öppen förvaltning tas upp vid justitieministeriets och Transparency International Finland rf:s tillställning under den internationella årligas antikorrupsionsdagen.</p> <p>8. Principerna för öppen förvaltning har anammats även vid arbetet som överskrider förvaltningsområdesgränserna. Indikator: VM-Baro personalenkät</p>	ny	1.7.2015	30.6.2017
--	----	----------	-----------

4.4 Barns och ungas samt seniorers delaktighet		
Ansvarig myndighet	undervisnings- och kulturministeriet	
Andra aktörer	Förvaltning	social- och hälsovårdsministeriet + andra ministerier, ämbetsverk och kommuner
	Medborgarsamhället, privata sektorn	barn- och ungdomsorganisationer organisationer för äldre
Läget eller problemet som ska lösas	<p>Barns och ungas deltagningsmöjligheter har främjats målmedvetet i kommunerna och av medborgarorganisationer. Den nya kommunallagen förpliktar alla kommuner till att tillsätta ett ungdomsfullmäktige eller ett motsvarande organ samt ett råd för funktionshindrade. Seniorråden har varit obligatoriska redan sedan äldreårsråden trätt i kraft 2013. Ungefär 80 procent av kommunerna har i dagsläget ett ungdomsfullmäktige eller något motsvarande organ. Ungefär 150 kommuner har råd för funktionshindrade. Förpliktelserna som gäller ungdomsfullmäktige och råd för funktionshindrade träder i kraft först vid ingången av nästa kommunalvalperiod, dvs. 1.6.2017. Involverandet av barn och unga har varit ovanligare inom statsförvaltningen, och speciellt inom lagberedningen.</p> <p>I samband med verkställandet av det föregående programmet för öppen förvaltning ordnade man en workshop åt unga, där man behandlade pågående lagstiftningsprojekt och insamlade information om hur och i vilka ärenden de unga borde engageras i beredningsprocessen.</p>	

	<p>Vid medborgarträffarna har man sidan av barn och unga lyft fram seniorerna som en grupp som ofta förbisets i beredningsprocesserna.</p> <p>Åldersgrupperna bör emellertid inte klassificeras som homogena grupper endast på basis av åldern, utan man bör skilt beakta människor med eventuella funktionshinder, sjukdomar eller språkliga och kulturella bakgrunder som försvårar deltagandet. Detta gäller även för barn och unga.</p>		
Primär målsättning	Att främja involveringen av barn och unga samt seniorer i beredningen av beslutsfattandet samt i planeringen och förverkligandet av samhälleliga tjänster.		
Till vilken av OGP:s primära målsättningar är utfästelsen kopplad?			
Främjar målsättningen	Öppenhet	Ansvarsfullhet	Delaktighet
	x	x	x
Verifierbara och mätbara målsättningar för förverkligandet av utfästelsen	Ny eller kontinuerlig utfästelse	Begynnelsedatum	Slutdatum
1. Vid beredningen av ungdomslagen och utvecklingsprogrammet för barn- och ungdomspolitik som inleds 2015 förstärks barns och ungas delaktighet i beredningen av förändringar inom statsförvaltningen (inkl. lagstiftningsprojekt). Möjligheter som erbjuds av digitalisering utnyttjas.	ny	1.7.2015	31.12.2016
2. Åt tjänstemän vid ministerier och i kommuner ordnas guidning i hörandet av olika åldersgrupper tillsammans med medborgarorganisationerna. Indikator: antalet utbildningstillställningar och tjänstemän som deltagit	ny	1.7.2015	30.6.2017
3. Ur verkställighetsplanen för den kommande regeringens regeringsprogram väljs de prioriterade projekt där man prövar med olika metoder för hörandet av barn och unga samt seniorer.	ny	1.10.2015	30.6.2017
4. Man ordnar en gemensam delaktighetsdag för barn, unga och seniorer. Statliga tjänstemän	ny	1.7.2015	31.12.2015

<p>och kommunala tjänsteinnehavare deltar.</p> <p>5. En gemensam utredning om hörandet av barn och unga tillsammans med Ungdomsnätverket</p>			
--	--	--	--